

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

dru13_ceska_heraldika

Česká heraldika

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0950
Kódování materiálu	VY_32_INOVACE_dej1_dru13
Označení materiálu	dru13_ceska_heraldika
Název školy	Gymnázium Kladno
Autor	Mgr. Ladislava Růžičková
Anotace	Česká heraldika, historický vývoj až do současnosti
Předmět	Dějepis
Tematická oblast	Pomocné vědy historické
Téma	Česká heraldika, vývoj až do současnosti
Očekávané výstupy	Studenti se seznámí s historickým vývojem státního znaku, pochopí historický význam státního znaku, budou umět vyvodit vzájemné souvislosti mezi dějinami a vývojem znaku.
Klíčová slova	Česká heraldika, svatováclavská orlice, lev, moravská a slezská orlice, socialistický lev, znak ČSFR, současný znak
Druh učebního materiálu	Přednáškový list doplněný obrazovým materiálem
Ročník	třetí
Cílová skupina	vyšší stupeň osmiletého gymnázia, čtyřleté gymnázium
Ověřeno	10.12.2012, SDEJ
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Metodický pokyn

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

dru13_ceska_heraldika

ČESKÁ HERALDIKA – STRUČNÝ PŘEHLED

- SVATOVÁCLAVSKÁ ORLICE – černá orlice, s červenými plaménky, zlatým zobákem, zlatými drápy, jetelovými lístky na křídlech, to vše ve stříbrném štítě, byla používána do druhé poloviny 12. století, za vlády Vladislava II.

obr. 1

- LEV – stříbrný lev ve skoku, polepšený znak - dvouocasý lev, na červeném štítě, s drápy, čelenkou a jazykem ve zlaté barvě, používán za Přemyslovců, počínaje Přemyslem I. (orlice se stává pouze erbem přemyslovského rodu, nikoli zemským erbem).

obr. 2

- LEV S HELMEM A KRÁLOVSKOU KORUNOU – nad ní dvě černá orlí křídla po osmi perech, černou rouškou, používán za Lucemburků, zůstal beze změny po celou vládu Habsburků. Na rakousko – uherském znaku mu náleželo místo v horní části zadního štítu rakouského znaku.

- Se vznikem nového státu v roce 1918 vznikla potřeba nového výsostného státního znaku. V roce 1920 vznikly tři státní znaky - malý – tvořený červeným štítem se stříbrným dvouocasým lvem ve skoku a s korunkou, na jeho prsou byl štít se znakem Slovenska, dvojramenný kříž vyrůstající z modrého trojvrší. Střední znak se skládal ze dvou štítů a byl velmi složitý. Následuje velký znak – obsahoval osm polí, dominantní bylo zobrazení českého

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

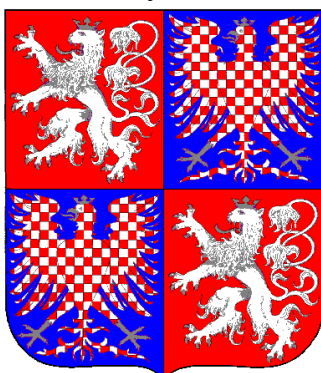
dru13_ceska_heraldika

Iva, následoval slovenský znak, podkarpatský znak, tvořený třemi zlatými břevny a stojícím červeným medvědem, následují moravská a slezská orlice, dále byl znak doplněn symboly Ratibořska, Těšínska a Opavska.

obr. 3

- V roce 1939 vznikl nový znak. Slovenský symbol zmizel, štít byl rozdělen na čtvrtiny, ve kterých se střídal český lev a moravská orlice. Původní návrh ministra osvěty Emanuela Moravce neprošel. Navrhoval nový znak, kde by dominovala německá orlice držící hákový kříž a pod ní by se krčil český lev a moravská orlice.

obr. 4

- V roce 1960 došlo k další změně v souvislosti se socialistickou ústavou. Byl stanoven jeden státní znak. Štít byl nahrazen husitskou pavézou, český lev ztratil korunu a získal pěticípu hvězdu, Slovensko představovala hora Kriváň. Tento znak zcela odporoval všem heraldickým pravidlům.

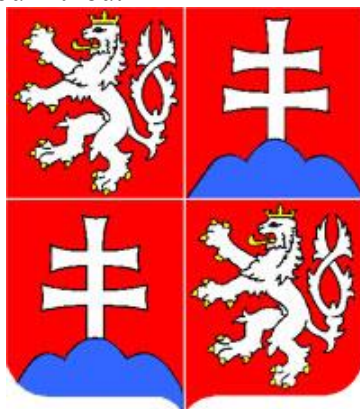
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

dru13_ceska_heraldika

obr. 5

- V roce 1989 došlo k další změně v souvislosti se státním převratem. Vznikla ČESKÁ a SLOVENSKÁ FEDERATIVNÍ REPUBLIKA, samozřejmě s novým státním znakem. Jednalo se o čtvrcený štít, ve kterém v prvním a čtvrtém poli je stříbrný dvouocasý lev ve skoku vpravo hledící, vyplazeným jazykem a zlatou korunou. Ve druhém a třetím červeném poli je stříbrný dvojitý kříž vztyčený na středním vyvýšeném vršku modrého trojvrší. Čtvrcení znaku bylo provedeno stříbrnou nitkou.

obr. 6

- V roce 1993 vznikly dva nové státy Česká republika a Slovenská republika. Každý z nich si vytvořil svůj státní znak. Pro ČR se znak skládá z historických znaků ČECH, MORAVY, SLEZSKA, přičemž druhý lev symbolizuje všechny země dohromady.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

dru13_ceska_heraldika

obr. 7

Zdroje obrázků

[1] [2] volné dílo. [cit. 2012-12-08]. věrná fotografická reprodukce původního dvourozměrného uměleckého díla. Doba ochrany majetkových autorských práv již vypršela. Dostupné na WWW: <http://www.cestipanovnici.estranky.cz/>

[3–5] volné dílo. [cit. 2012-12-08]. věrná fotografická reprodukce původního dvourozměrného uměleckého díla. Doba ochrany majetkových autorských práv již vypršela. Dostupné na WWW: <http://vlast.cz/symboly-ceskoslovenska/>

[6] volné dílo. [cit. 2012-12-08]. věrná fotografická reprodukce původního dvourozměrného uměleckého díla. Doba ochrany majetkových autorských práv již vypršela. Dostupné na: <http://santroch.blog.idnes.cz/c/134331/Vzpominacek-20-dubna-Vznik-CSFR.html>

[7] volné dílo. [cit. 2012-12-08]. věrná fotografická reprodukce původního dvourozměrného uměleckého díla. Doba ochrany majetkových autorských práv již vypršela. Dostupné na WWW:

http://www.mzv.cz/bratislava/cz/cr_a_eu/informace_o_cr/statni_symboly_cr/index.html

Prameny a literatura

[1] Historie. In: *Svornost* [online]. [cit. 2013-12-9]. Dostupné z: <http://www.svornost.com/category/informace/historie/>

[2] Československo a Česká republika po roce 1946. In: *Dějepis.com* [online]. [cit. 2013-12-09]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/kapitola/ceskoslovensko-a-ceska-republika-po-roce-1946/>

[3] Fórum válka.cz. In: [online]. [cit. 2013-12-09]. Dostupné z: <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/90416>